

TUNTOSARVI

Nro 38 1987

TUNTOSARVI

Kuulonäkövammaisten lehti
Ilmestyy 48 kertaa vuodessa, perjantaisin
Nro 38/1987
13. vuosikerta

KUSTANTAJA

Näkövammaisten Keskusliitto ry.

JULKAISIJA

Suomen Kuurosokeat ry.

PÄÄTOIMITTAJA

Heli Reinikainen

TOIMITUKSEN OSOITE

Suomen Kuurosokeat ry.
Mäkelänkatu 50, 00510 Helsinki
puh. (90) 77041/213

SISÄLLYS

Kauneus	1
Ajankohtaista	2
Taulu syksyn lehdistä	6
Tarinankertojan talossa	7
Uutisia Englannista	9
Uutisia Norjasta	10
YTY ry. on suunnitellut tiedotuskampanjan	11
Apuvälinemyynti tiedottaa	12
Ilmoitukset	14
Nimipäiväviikko	16

TUNTOSARVI

16.10.1987

Kauneus

Kauneus on vain
esineiden heijastamaa valoa.
Sanotaan.

Sireeni tuoksuu kevään tuulessa.
Kosketan sen kukkaa — kuin pieni tähtikimppu
olisi kädessäni.
Minä tiedän, että
on kauneutta jota ei voi nähdä,
sulous on piilossa
väriloiston takana.

Syksyn hedelmissä maistuu kultainen kesä.
Elämä mahtuu yhteen kosketukseen.

Lapsen pehmeä, arka käsi
täynnä elämän salaista mysteeria
(= selittämätön asia)
lepää omassani kuin kukannuppu,
nupussa (= alussa) tulevat vuodet,
saavutettavat voitot,
uinuva rakkaus
ja kaupungit vielä vieraat.

Elämäni pienen liekin valossa,
väritulvan ja kauniiden muotojen takana
näen luomakunnan kaudeuden.
Se kimmeltää sydämeni sopukoissa ja
väreilee rytmissä laulujen.

Kirjoittanut kuurosokea Robert J. Smithdas
Lähde: City of the Heart, New York 1966
(= sydämen kaupunki)

AJANKOHTAISTA

Vieraita eteläisestä Afrikasta

Näkövammaisten Keskusliittoon on saapunut kolme namibialaista opiskelijaa. He viipyvät Suomessa kokonaisen vuoden. He harjoittelevat täällä pistekirjapainon tuotantoon liittyviä asioita ja äänittämötekniikkaa äänikirjojen tuottamiseksi.

NKL on päättänyt saada Namibian sokeita varten äänittämön ja pistekirjapainon. NKL:n vieraat ovat niiden tulevia työntekijöitä.

Namibiassa on myös kuurosokeita. Myöhemmin NKL rakentaa Namibiaan kuntoutuskeskuksen. —

«Siinä yhteydessä ei kuurosokeita pidä unohtaa», sanoo pääsihteeri Arvo Karvinen NKL:stä. Kuurosokeiden kuntoutus on hyvin olematonta Namibiassa.

Namibia sijaitsee Etelä-Afrikassa. Se on vanhaa Ambomaa-aluetta. Kirkko on tehnyt siellä jo pitkään lähetystyötä.

Vieraiden koulutus on osa NKL:n tekemää kehitysyhteistyötä.

YK:n päivä 24.10.1987

Yhdistyneet Kansakunnat (YK) on kansainvälinen, hallitusten välinen järjestö. Se toimii rauhan, oikeudenmukaisuuden ja kehityksen turvaamiseksi maailmassa.

YK perustettiin vuonna 1945 San Franciscossa, Amerikassa. Jäsenvaltioita oli silloin 51. Sen jälkeen on yli 100 valtiota liittynyt jäseneksi. YK:n päivää vietetään lokakuun 24. päivänä. Se on päivä, jolloin YK:n peruskirja tuli voimaan vuonna 1945. Peruskirja kertoo YK:n päämäärät, jäsenet ja elimet. Pääelimet ovat: yleiskokous, turvallisuusneuvosto, talous- ja sosiaalineuvosto, huoltohallintoneuvosto, kansainvälinen tuomioistuin ja sihteeristö.

YK:n olemassaolo perustuu maailman kansojen yhteistyön tarpeeseen melkein kaikilla aloilla. Niitä ovat mm: rauhan ja kehityksen turvaaminen, kansainvälinen taloudellinen yhteistyö, posti, tietoliikenne, sääpalvelu, tartuntatautien valvonta, ympäristönsuojelu.

YK:lla on yli 50.000 virkailijaa. Virallisia kieliä on kuusi. Päivittäisessä työssä on käytössä englanti ja ranska.

YK:n tärkein tehtävä on rauhan säilyttäminen

Etelä-Afrikan apartheid (= rotuerottelu) politiikan on yleiskokous tuominut «rikoksena ihmiskuntaa vastaan». Keinoina on käytetty mm. urheilutilaisuuksien boikotointia (= syrjintää).

Etelä-Afrikka pitää joukkojaan Namibiassa. Turvallisuusneuvosto on vaatinut Etelä-Afrikkaa vetämään joukkonsa pois sieltä. YK on pyrkinyt vuodesta 1966 lähtien Namibian itsenäistyyteen. YK haluaa myös, että Namibiassa järjestettäisiin vapaat vaalit YK:n valvonnassa.

Kuurosokeiden oikeuksien julistuksen YK:n yleiskokous hyväksyi 23.7.1980. Vammaisten asioita, myös kuurosokeiden asioita, hoitaa talous- ja sosiaalineuvosto.

Suomi ilmoittautuu Soulin kesäolympialaisiin

Suomi varmistaa osanottonsa Soulin olympialaisiin. Suomen olympiakomitean hallitus käsittelee ilmoittautumisen kokouksessaan 19. lokakuuta. Vahvistus osallistumisesta lähtee heti kokouksen jälkeen.

Ilmoittautumisaika Soulin kisoihin päättyy tammi-

kuun 17. päivänä 1988. Etelä- ja Pohjois-Korea neuvottelevat kisoista KOK:n johdolla (KOK = Kansainvälinen olympiakomitea), koska maat ovat riidassa keskenään.

Tällä hetkellä Etelä-Korean olot ovat rauhalliset. Suomen suurin huolenaihe on boikotti (= kisojen syrjintä). Boikottia odotetaan neljältä maalta: Pohjois-Korea, Kuuba, Nicaragua ja Angola.

Kansainvälisen olympiakomitean presidentti on nimeltään Juan Antonio Samaranch. Hän saapuu Suomeen joulukuussa. Joulukuussa Suomen olympiakomitea täyttää 80 vuotta. Juhla vietetään 1.-2. joulukuuta. Samalla perustetaan Olympia-Akatemia. Sen tehtävänä on edistää urheilun eettisiä (= henkisiä, moraalisia) tavoitteita ja korostaa olympialiikkeen arvoja (mikä olympialaisissa on tärkeää).

Lähde: Helsingin Sanomat 9.10.87

Ilmaisun tarve oli Ella Eronen elinvoima

Näyttelijätär, professori Ella Eronen kuoli perjantaina 9. lokakuuta Helsingissä. Hän oli syntynyt 29. tammiukuuta 1900.

Ella Eronen oli osa suomalaista historiaa. Helmikuussa 1940 hän lausui Tukholman stadionilla Maamme-laulun ennen Suomen ja Ruotsin välistä jääpallomaatottelua. Laulun säkeistöt (= sanat) herättivät ruotsalaisten myötätunnon suomalaisia kohtaan.

Ella Erosta pidettiin kauan tanssijattarena. Ensimmäisen puheroolin hän sai Koiton näyttämöllä Helsingissä. Hän oli myös erinomainen lausuja ja runojen tulkitsija. Eino Leinon runo «Alla kasvon kaikkivallan» oli hänen menestynein runo-ohjelmansa.

Lähde: Helsingin Sanomat 10.10.87

Taulu syksyn lehdistä

TARVIKKEET

— tukeva pahvialusta, prässättyjä lehtiä

VALMISTUS

- sommittele lehdistä alustalle erilaisia eläimiä ja liimaa kiinni
- tarvittaessa voit lisätä niihin yksityiskohtia huopakynällä.

Lähde: Santun ja Jonnan luonoaskartelua, Otava 1980

Tarinankertojan talossa eli kirjailijan luona kylässä

Noin 120.00 valokuvaa

ihapiiriin kuuluu toinenkin rakennus. Sen seinustalla on tanakoita kasvintaimia. Ne seisovat suorassa kuin pieni väenkokous, vailla mitään järjestystä. Joka päivä vahvat varret kasvavat kymmenen senttiä.

— Juhannuksena ne ovat jo talon korkuisia ja uhkaavat syödä sen suihinsa.

— Ne työntävät juurensa syväälle maahan ja talon perustuksien alle. Niitä ei lannista mikään. Kesän kuluessa kasvit saavuttavat pihan ruokapöydän ja kipuavat sen ylitse yhä eteenpäin, emäntä innostuu kuvailemaan. Hän on selvästi ihastunut kukkapenkkiinsä.

Talon sisällä erilaiset viherkasvit kiipeilevät portaila ja hyllyjen päällä. Kirjat peittävät seiniä kuin tapetit. Tyhjää kohtaa ei juuria näe. Puuta, paperia, tietokoneita, kirjoja. Katto on tehty puulevyistä.

— Ne ovat Artekin sohvista, sanoo Kaari Utrio.

— Kaikki on tehty halvimman vaihtoehdon mukaan.

Ajan myötä on rakennusta laajennettu. Sauna on muutettu osaksi työtilaa. Kaari Utrio ohjailee meitä entisen löylyn puolelle. Se on nyt isännän työhuone. «Löylynheittäjä» Kai Linnilä seisoo keskellä huonetta vaatimattoman näköisenä. Joka puolella on vanhoja

huonekaluja ja pikkuesineitä. Kirjat seinillä supattavat kauan sitten eläneiden ihmisten ajatuksia.

— Täällä on niin siistiä nyt. Tästä pitäisi saada ihan valokuva, nauraa Kaari Utrio.

Kirjailija Kai Linnilä asettelee kuvat ja tekstit kirjoihin piharakennuksessa. Apuna hänellä on muutama kyläläinen. Käytössä on noin 120.00 kuvan arkisto. Kuvia lainataan ulkopuolisille vain 500 kappaletta erissä.

— Kyselyt loppuvat siis alkuunsa.

Viihtyisin pitempäänkin

Illansuussa vieraat tekevät lähtöä. Päättäjaisiksi emäntä kertoo Amnesty Internationalista. Yhdistys auttaa maailman mielipidevankeja.

— Yhä maailmassa vangitaan ihmisiä mielipiteidensä takia. Mutta ihmisellä on oikeus ajatella vapaasti. Jokaisessa kirjassani yritän korostaa sitä.

On vaikea lähteä pois. Melkein nipistän itseäni. Päivä on ollut kuin unta. Kumpi voisin istua johonkin nurkkaan ja katsella tätä unta oikein kauan. Kuljen hallin lävitse eteiseen. Eteisessä vaaleanpunainen muovirengas keinuu ilkkurisesti silmien korkeudella. Siihen on ripustettu perheen lapaset.

Sen ei pitäisi olla vaaleanpunainen. Mutta en löytänyt mistään ruskeaa, huolestuu Kaari Utrio.

Keksintö on mainio. Muistan talviaamujen kiihkeän kintaiden etsinnän. Päätän hankkia itselleni samanlaisen, vaikka sitten vaaleanpunaisen.

Astun pihamaalle. Auto odottaa jo pellon reunalla.

Pelto on aivan kardemumman värinen. Kaari Utrio on puhunut vakavista asioista jälleen viihdyttävästi.

Uutisia Englannista

Prinsessa Diana oli läsnä Rubella-videon julkaisutilaisuudessa

Tammikuun 13. päivänä vieraili HKK (= Hänen Kuninkaallinen Korkeutensa) Walesin prinsessa Dian Kuninkaallisessa Lääketieteellisessä Seurassa. Prinsessa lähetti julkisuuteen uuden Rubella-aiheisen videon. Video kestää 14 minuuttia. Se on tarkoitettu erityisesti Aasian naisille. Filmi kertoo, miten tärkeä on tutkia ja rokottaa itsensä vihurirokkoa vastaan. Video on hindin ja bengalin kielinen ja se on tekstitetty englanniksi. Siihen kuuluu myös kirjallisuutta, jota on saatavissa englanniksi, hindiksi, bengaliksi, gujaratiksi, punjabiksi ja urduksi. Yli 200 ihmistä oli läsnä julkaisutilaisuudessa. Mukana oli korkeita brittiläisiä viikamiehiä ja lehdistön edustajia. Kaikki halusivat tavitaa prinsessan ja nähdä videon.

HKK Kentin herttuatar avasi kuurosokeiden asuntolan

HKK Kentin herttuatar avasi viime vuoden kesäkuussa Archery Housen, joka on kuurosokeiden asuntola Englannissa.

Keith Laming oli juuri muuttanut asuntolaan. Keith on 23-vuotias kuurosokea nuorimies.

«Aikaisemmin Keith on ollut 16 vuotta sairaalassa. Viime vuonna, toukokuun alussa hän muutti Archery Houseen. Asuntolaan kuuluu neljä matalaa rakennusta. Jokaisessa on majoitustilat 20:lle asukkaalle. Ylellisyytenä heillä on oma uima-allas.» Tunnettu, että tämä on ihanteellinen ratkaisu. Huolestuttava vammaisen siirtymisestä yhteisöön on poissa, koska ympäristö on täällä turvallinen. Olen hyvin onnellinen, että Keith sai paikan Archery Housesta. Keith on sopeutunut muuttoon nopeasti. Ensimmäisen kerran elämässään hänellä on oma makuuhuone ja ympärillä kodikas ilmapiiri,» kertoo Keithin äiti.

Uutisia Norjasta

Apuvälinekeskus on toiminut Norjassa vuoden ajan. Apuvälinekeskus sijaitsee Buskerud-nimisellä paikkakunnalla.

Tunnettu, että olemme oikealla tiellä, vaikka kaikissa viroissa ei vielä olekaan ihmisiä.

Apuvälinekeskuksessa on koko ajan ollut tekstipuhelin. Puhelinlinja on kulkenut kahden keskuksen kautta ja estänyt soittot. Nyt meillä on oma suora linja.

Ystävällisin terveisin
Anne Grötved
osastonhoitaja

(Lähde: Pohjoismainen kuurosokeiden henkilöstö Uutislehti nro 14/87)

YTY ry. on suunnitellut tiedotuskampanjan

Aika: 3.8.1987-30.6.1988

YTY-päivä: 16.3.1988

TEEMA: MEISSÄ ON YHDESSÄ YTYÄ

Kampanjan tavoitteet:

1. Yhteistyö kuntien ja järjestöjen kanssa, saada tukea ja tunnustusta järjestötyölle.
Kampanjan huippu on YTY-päivä. Silloin järjestöjen edustajat luovuttavat jokaisen kunnan luottamushenkilöille ja virkamiehille (johdolle) YTY-viestin. Viestien sisältö on sama.
Paikallistasolla luodaan yhteyksiä järjestöjen kesken.

2. Innostaa suurta yleisöä järjestötoimintaan. Suuri yleisö on vasta toisella sijalla tiedotuksessa. YTY lähettää postin välityksellä paikallislehtiin materiaalia. Paikallisradiot ovat mukana kuvassa.
3. Yhteistyötä valtionhallinnon päätösten tekijöiden kanssa vahvistetaan. Lisätään heidän tietoaan järjestöistä.

Kampanjan kohteet:

1. Kunnan luottamushenkilöt ja virkamiehet. Sosiaali- ja terveyslautakuntaa pidetään tärkeänä. On keskusteltu myös kunnanvaltuuston edustajista.
2. Suuri yleisö
3. Valtionhallinnon päätöksentekijät

Suomen Kuurosokeat ry. on hyväksytty YTY ry:n jäseneksi tänä vuonna. YTY ry. = Sosiaali- ja terveysjärjestöjen yhteistyöyhdistys YTY ry.

Apuvälinemyynti tiedottaa

Uutuuksia ja tuotteita

CAMEL-silmäneula

Helppo pujottaa lanka ilman langanpujottajaa. Sopii kaikenpaksuisille langoille, 6,50 mk/kpl.

PELIKORTIT

LOWISION-pelikortit heikkonäköisille. Numeroiden ja kirjainten koko noin 4,2 cm. Materiaali muovitettua

pahvia. Eri maat merkitty eri värein. Hertta punainen risti sininen, ruutu vihreä ja pata musta, 25 mk.

Ruotsalaiset heikkonäköisten pelikortit: numeroiden ja kirjainten koko 1,3 cm. Materiaali muovitettua pahvia. Kotelossa kaksi korttipakkaa, 22 mk.

Täysmuoviset, kotimaassa pisteytetyt pelikortit 56,30 mk.

PELIT

Myynnissämme on useita erilaisia kotimaisia puupelejä kaikenikäisille. Kaikissa suomenkieliset ohjeet. Kysy lisää yksityiskohtia myynnistämme. Tässä esimerkkejä eri malleista:

PALLORATAPELI 135 mk, noppapeli

HEVOSENKENKÄPELI 67,50, noppapeli

SATELLIITTIPELI 102 mk, noppapeli

KIERTORATAPELI 114,80 mk, noppapeli

TUNTOLAUTAPELI 60,80 mk, eri materiaalilla päällystettyjen puupajojen sijoittamista omiin lokeroihin

MUOTOLAUTAPELI 60,80 mk, eri muotoiset palaomiiin lokeroihinsa.

LELUJA

Kotimaisia, männystä, koivusta ja visakoivusta valmistettuja erittäin miellyttävän tuntuista ja -muotoisia puueläimiä. Koko noin 8-12 cm. Mallistossa karhu, joka tekee kuperkeikan kaatumatta, lintu ja pupujussi 48 mk/kpl.

Lähde: Airut 23/87

Ilmoitukset

Helsingin kuuroskeden kerho kokoontuu keskiviikkona 21.10.87.

Huomio: kokoontumispaikka.

Ohjelmassa on kaksi vierailua. Kerho ei ole Näkövammaisten Keskusliitossa, vaan kokoonnumme Helsingin Puhelinyhdistyksessä kello 17.45. Osoite: Korkeavuorenkatu 37.

Helsingin Puhelinyhdistyksestä lähdemme yhdessä toiseen vierailukohteeseemme. Se on Kuulolaittekeskus Tapiolassa. Olemme siellä noin 19.30.

Ota oma tulkki/opas mukaan.

Ilmoittautumiset: Suomen Kuurosokeat ry:n toimistoon Dagi Ahvenaiselle, puhelin 90/7704 353 tai tekstipuhelin 90/7704 355.

Terveisin Marja Heinonen

Askartelija hoi!

Joko olet rasvannut sorminivelesi?

Jos et ole, tee se heti!

Tampereen kuurosokeiden kerho kokoontuu 27.10.87 kello 13.00-16.00 askartelun merkeissä.

Ota mukaasi sakset sekä tyhjiä pahvilaatikoita. Teemme niille uuden, iloisen ilmeen.

Tule! Ja tietysti osoiteeseen: Kuninkaankatu 8 A 1, Tampere.

Satu Muhonen

Vammaisten apuvälineet -87 -tapahtuma 12.-14.11.1987

Paikka: Jyväskylän Messukeskus

Messut esittelevät apuvälinetekniikkaa ja ympäristösuunnittelua tällä hetkellä. Messut ovat avoinna:

torstaina 12.11. kello 12-19

perjantaina 13.11. kello 10-18

lauantaina 14.11. kello 10-18

Pääsymaksu: aikuiset 20 mk, ryhmät (vähintään 10 henkeä) 15 mk, eläkeläiset 15 mk, lapset (alle 12 v.) 5 mk. Vaikeavammaisten avustaja ilmaiseksi.

Esittelyaiheet:

Proteesit ja tukilaitteet

Liikkumisvälineet

Henkilökohtaisen hygienian välineet

Puketumisen välineet

Vammaisvaatetus

Kotitalousvälineet

Muiden esineiden ja tuotteiden käsittelyvälineet

Hoitovälineet

Leikkivälineet

Aistivammaisten apu- ja harjoitusvälineet

Asuntojen ja muiden tilojen kiinteät varusteet

ja tarvittavat lisälaitteet

Kommunikaatiovälineet

Turvalaitteet

Ympäristönhallintalaitteet

Vammaisurheilu

Seksuaalitekniset apuvälineet

Vammaisjärjestöjen toiminta

Edullisia ryhmämatkoja messuille järjestää J-matkat. Tiedustelut: Anneli Pesola, puh. 941/620 087, osoite: Hannikaisenkatu 27, Jyväskylä.

Säätiedotuksen värit paranevat

Teksti-TV on ottanut huomioon kuurosokeiden väritovomukset säätiedotuksissa.

Kuurosokeat lähettivät anomuksensa kirjallisena pari viikkoa sitten. Anomuksen (= toivomuksen, pyynnön) allekirjoittivat Helsingin kuurosokeiden kerhon jäsenet.

Ilouutinen urheilun ystäville

Teksti-TV korjaa urheilusivun (453) värit kuurosokeille sopiviksi. Hankala sininen väri poistetaan. Häikäisevä, valkoinen pohja poistetaan myös.

Parhaat kiitokset Teksti-TV:n henkilökunnalle ja kuurosokeille itselleen aktiivisesta toiminnasta.

Nimipäiväviikko

Viikko 43 on täynnä ilonaiheita. Nimipäiväänsä viettävät: Uljas, Kauno, Kasper, Ursula, Anitta, Anita, Severi, Asmo ja Sointu.

Iloitaan yhdessä koko viikko! Iloista nimipäivää, kun lehdet kahisevat jaloissa! Iloista nimipäivää, kun aurinko muistaa lämmittää ja sade rummuttaa syksylle! Paljon lämpöisiä ajatuksia jokaiselle!